

**«СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ПАНКОСМІЗМ» ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
(ЗА ПУБЛІКАЦІЯМИ
«ЗАПИСОК НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА»)**

У статті описані публікації «Записок наукового товариства імені Шевченка», присвячені біографії Кобзаря, його поетичній і живописній спадщині, філософським поглядам.

Окрема увага приділена рубриці «Шевченкіана» та ювілейним вшануванням пам'яті великого сина українського народу.

Ключові слова: Т.Г. Шевченко, «Записки наукового товариства імені Шевченка», вивчення біографії та творчої спадщини Т.Г. Шевченка, вшанування пам'яті Кобзаря на сторінках періодичних видань.

У рік двохсотлітнього ювілею Тараса Шевченка закономірними стають дослідження його життя й творчості, відкриття таємниць родоводу чи мистецьких інтенцій. Важливим стає осмислення того шевченкознавчого дискурсу, що десятиліттями нагромаджувався на сторінках багатьох поважних українських часописів – на батьківщині Кобзаря чи за межами України. Серед такої періодики – «Записки Наукового товариства імені Шевченка» (далі – ЗНТШ) – видання Наукового товариства імені Шевченка у Львові (1892–1937, відновлено з 1989), Мюнхені (1948–1949), а також у Лондоні, Нью-Йорку, Парижі, Римі, Сіднеї, Торонто (1953–1990).

Спочатку ЗНТШ виходили окремими томами (один-два рази на рік), у 1896–1913 рр. – як двомісячник, з 1914 р. – неперіодично або щорічно. В підзаголовку зазначалося, що це «видавництво присвячено науці і письменству українсько-руського народу»*, «наукова часопись, присвячена українській історії, фільольогії і етнографії» тощо. З 1897 р. це орган історико-філософської і філологічної секції НТШ.

Деякі томи виходили у світ накладом товариства в друкарні НТШ, упорядниками виступали Ю. Целевич (т. 1), О. Барвінський (т. 3–4), М. Грушевський (т. 5–116); інколи вказувалося, що за редакцію відповідає постійний секретар НТШ В. Гнатюк; редакторами були також І. Крип'якевич, К. Студинський, В. Сімович, М. Стахів, Л. Полтава, Л. Рудницький, Б. Певний, Л. Залеська-Онишкевич, Т. Гунчак, Р. Кирчів, О. Купчинський, М. Ільницький, О. Романів та ін.

Серед основних розділів ЗНТШ – статті, *miscellanea* (матеріали), рецензії, хроніка, критика і бібліографія, «наукові вісти», «справоздання». Здебільшого висвітлювалися питання української історії, археології, мови й літератури, етнографії та фольклору, природничих наук і медицини тощо.

Загальна стратегія видання визначалася, як указував О. Купчинський, статутом НТШ – «сприяти збагаченню духовної і моральної культури українського народу». Друкувалися науково-теоретичні праці, документи,

* При цитуванні використано правопис оригіналу.

огляди журналів, протоколи товариства, які концептуально висвітлювали проблематику гуманітарних і суспільних наук, опираючись на об'єктивні джерела.

Вже з кінця XIX ст. більшість поступових українських учених гуртувалися навколо ЗНТШ, подаючи широкий спектр розвідок із царини філософської думки, історії, архітектури, літератури, фольклористики, медицини, математики та інших галузей. З дослідженнями виступали О. Кониський, І. Франко М. Павлик, В. Гнатюк, М. Возняк, В. Дорошенко, М. Грушевський, І. Дзюба, Ю. Шевельов, С. Павличко та ін. Окремі томи присвячені життю й творчості О. Огоновського, О. Кониського, К. Студинського, І. Франка, М. Костомарова, П. Куліша, З. Кузелі, Р. Смаль-Стоцького, О. Шульгина, М. Грушевського, Т. Шевченка (т. 119/120, 126/127) та інших видатних українських діячів.

Тривала історія існування ЗНТШ, географічні й проблемно-тематичні горизонти цього видання, об'єднання навколо часопису цілої низки поважних авторитетів на ниві української наукової думки дозволяють розглянути питання шевченкознавства на сторінках «Записок» як об'єктивні, ґрунтовні, виважені дослідження.

При опрацюванні цього видання використовувалися як окремі праці про ЗНТШ, зокрема З. Зайцевої [3] та О. Романіва [5], нариси про «будівничих» НТШ [2], так і бібліографія часопису [1] й онлайн-журнал [4]. Основними ж матеріалами аналізу стали публікації ЗНТШ.

З перших томів ім'я Т. Шевченка посідає в статтях і повідомленнях ЗНТШ важливе місце. До вивчення призабутих і незнаних подробиць життя й творчості Кобзаря звертався О. Кониський (критично-бібліографічний нарис «Дитинний вік Т. Г. Шевченка», «Парубочий вік Т. Г. Шевченка до викупу з кріпацтва, 1829–1838», «Тарас Шевченко в арешті (5 квітня – 23 червня р. 1847)», «Тарас Шевченко на першому заслання (1/13 червня 1847 – 17/29 жовтня 1850)» тощо, аж до останньої подачі «Тарас Шевченко в останні часи свого життя (7 вересня 1859 до 26 лютого 1861 р.)», що друкувалась у т. 1, 4–6, 11, 14–16). Згодом письменник опублікував «Пробу улаштування хронології до творів Тараса Шевченка» (т. 16–17), пізніше подав «Недруковані поезії Т.Г. Шевченка» та «Варіанти на декотрі Шевченкові твори» (т. 39).

Світ побачило чимало оригінальних матеріалів, серед яких «порівнююча студія» О. Колесси про Т. Шевченка та А. Міцкевича (т. 3), де автор зазначав: «Шевченко репрезентує самотність у європейській літературі старту геніального мужика, вітхненого поета-пророка свого народу», ці дві постаті – «вели канські гірські верхи, що станули над цвітучою долиною», в історії своїх народів вони «немов дві довічні піраміди».

На шпальтах ЗНТШ надруковано виступ П. Куліша на Шевченковому святі у Відні 1869 р. (з архівних документів, т. 148), промова П. Житецького на Шевченкових роковинах («з посмертних паперів», т. 116), розвідки К. Широцького про художній талант Кобзаря (т. 101, 119), а також «габілітаційний

виступ» на тему «Наймичка» Т. Шевченка», виголошений І. Франком у Львівському університеті 18 лютого 1895 р. (т. 6).

З-поміж інших публікацій вирізняються: дослідження «Дрібничка до генеалогії Шевченка» М. Грушевського (т. 5), «Деякі причинки до поправнішого видання поезій Тараса Шевченка. Замітки до “Кобзаря Тараса Шевченка”», зредагованого д-ром Омеляном Огоновським і виданим НТШ у Львові, 1893» (т. 34), «Незнані вірші на смерть Шевченка» (т. 63), «Критичні замітки до тексту поезій Шевченка» (т. 111–112) Ю. Романчука, «Новий Шевченків автограф» С. Єфремова (т. 64), «Шевченкові поеми “Варнак”, “Марія”, “Між скалами неначе злодій”, “Якби тобі довелось”, “Якби ви знали, паничі”» С. Смаль-Стоцького (т. 99), «Варіанти до Кобзаря 1860 р.» О. Новицького (т. 102, 115), «Шевченків лист (з р. 1844-го) в справі “Живописної України”» П. Зайцева (т. 114) та ін. Деякі публікації супроводжували додатки: зокрема тексти листів, оригінальних рукописів, маловідомих зразків творчості Т. Шевченка.

Нові знахідки та джерельні прочитання Шевченкової поезії і прози належали також Т. Реваковичу («З початку ширення поезій Шевченка в Галичині», т. 126 / 127), М. Мочульському («До генези й пояснення «Інтродукції» до «Гайдамаків» Т. Шевченка», т. 133), Л. Білецькому («Марьяна Черниця» Т. Шевченка. Історія тексту», т. 146) та ін.

Широко представлено в «Записках НТШ» і рецензії на книги про Т. Шевченка – І. Франка, І. Копача, М. Кордуби, А. Крушельницького, О. Маковея, О. Грушевського, С. Томашівського, І. Стешенка, Д. Лукіяновича, які розглядали окремі книги, брошури, відбитки з періодики, журнальні статті, нариси, що публікували з кінця ХІХ ст. у Львові, Петербурзі, Києві, Москві такі автори, як В. Щурат («Замітки до поеми Тараса Шевченка “Чернець”»), М. Комаров («Т. Шевченко в літературе и искусстве: Библиографический указатель материалов для изучения жизни и произведений Тараса Шевченка»), А. Ярцев («Шевченко и Щепкин»), П. Юрин («К биографии Т. Г. Шевченко»), Т. Флоринський («Славянофильство Т. Г. Шевченко» тощо).

Низка оглядів шевченкознавчих публікацій в українській (часописи «Українська хата», ЛНВ, «Діло», «Рада», «Буковина», «Учитель», «Дніпрові хвилі») і російській пресі («Новая жизнь», «Исторический вестник», «Утро России», «Речь») належала перу В. Дорошенка (т. 93, 94, 97, 108–110, 112); він також звернув увагу на тематичні матеріали О. Маковея, О. Барвінського, К. Студинського, Б. Лепкого на шпальтах щоденної газети «Руслан» (т. 104).

Більшу частину матеріалів до т. 119/120 і 126/127 складала публікації про національного Кобзаря. Так, І. Стешенко запропонував нарис життя і творчості Т. Шевченка, К. Широцький оприлюднив нові документи з архіву петербурзької Академії мистецтв, М. Яшовський – спомин із 1859 р., Д. Лук'янович проаналізував «культ Тараса Шевченка на Буковині», І. Брик розпочав ґрунтовний аналіз поеми «Іван Гус» (продовженов т. 126/127), В. Щурат окреслив основи Шевченкових зв'язків із поляками, І. Франко подав

власне прочитання поеми «Марія», С. Чілінгіров проілюстрував переклади Кобзаря болгарською мовою, Я. Гординський розповів про стосунки Т. Шевченка і Т. Красінського. І. Брик наголосив на історіософічному світогляді народного поета, показав справжні джерела дискусійного твору, зазначив необхідність «кинути ясне світло на поему», щоб вона з «новою силою засяяла радужним блиском чистого алмаза».

У пізніших випусках ЗНТШ українські історики, літературознавці, етнографи, мовознавці продовжували уважно стежити за новими відкриттями в царині шевченкознавства в Україні та за її межами. Зокрема, в томі, присвяченому діяльності З. Кузелі (т. 169), присутні замітки про переклади й коментування автором творів Кобзаря, порушувалися проблеми розуміння Шевченка «чужою людиною» та нюанси його «слов'янського панкосмізму»; стаття «Українська духовність у поетичній візії Шевченка» В. Яніва.

До тому на пошану 70-ліття народин проф. Р. Смаль-Стоцького (т. 177) науковці запропонували також шевченкознавчі розвідки: «У століття смерти Шевченка. Вічна актуальність ідеології Шевченка» М. Тершаковця, «М.А. Маркевич і Т. Г. Шевченко» Ю. Бойка, «Тарас Шевченко в інтерпретаціях акад. Степана Смаль-Стоцького» Л. Луціва, «Шевченко і Давид Штраус» Д. Богачевського, «Як советська влада навчила вшановувати Тараса Шевченка» В. Дубровського.

Серед літературно-наукової спадщини М. Драй-Хмари дослідники знайшли й опублікували статтю «Генеза Шевченкової поезії “У тієї Катерини хата на помості”» (т. 197).

Міжнаціональні зв'язки українського поета простежував Р. Кухар (Т. Шевченко і Ю. Словацький), Л. Луців (спорідненість із хорватським патріотом, поетом, перекладачем Кобзаря – А. Харамбашічем), Л. Рудницький вивчав переклади Кобзаря англійською мовою (т. 187).

Цікавою і доцільною виявилася рубрика «Шевченкіана», започаткована у т. 211, де з'явилися повідомлення О. Орехви про мистецько-ідейну спорідненість Янки Купали і Т. Шевченка (публікація подана білоруською мовою) та О. Павліва про поему-містерію «Великий льох».

Портретом Т. Г. Шевченка роботи мистця С. Макаренка відкривався т. 176, де були вміщені «доповіді Світового конгресу української вільної науки для вшанування сторіччя смерті Патрона НТШ – Тараса Шевченка в 1961 р.».

З-поміж наукових статей – великий спектр досліджень про філософію поета як творця українського ідеалізму (А. Княжинський), визволення Кобзаря і його творчість наприкінці 1850-х рр. (В. Лев), роль Т. Шевченка в історії національної політичної думки (І. Кедрин-Рудницький) та європейської музики ХІХ ст. (Р. Придаткевич), використання античної тематики (О. Домбровський) і народно-поетичних форм (П. Ковалів), значення української родини (В. Янів) і призначення жінки в творах поета (С. Рабій-Карпінська). Свої розвідки та роздуми подали також Г. Лінчевський, Л. Луців, К. Кисілевський, П. Павлович, Б. Ковалів-Берест та ін.

Деякі випуски ЗНТШ виходили як праці (збірники) окремих секцій (історично-філософичної, філологічної, музикознавчої, театрознавчої, мистецтвознавчої, комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін, етнографії та фольклористики тощо), не залишаючи поза увагою творчість Т. Шевченка. Скажімо, т. 180 мав назву «Шевченко і ми» (до 150-річчя з дня народження), т. 214 і 215 – «Світи Тараса Шевченка» (до 175-річчя з дня народження поета).

Тут знайшлося місце для промов під час відкриття пам'ятника Шевченкові в Вашингтоні та з нагоди інших ювілейних святкувань, проведених у Нью-Йорку, Мюнхені, Джерзі Сіті (С. Смаль-Стоцький, В. Стецюк, П. Ковалів, К. Кисілевський, В. Ленцик, В. Янів, І. Кедрин-Рудницький, О. Дучимінська, В. Безушко); а також виступів Б. Лепкого (1911, 1935 рр.), відзначення 90-ліття НТШ (Г. Лужицький), аналізу «невисловлених думок Т. Шевченка у поемі «Гоголю» (В. Радзикевич).

Наступний випуск з нагоди 175-ліття поета відкривався редакційною статтею «Світи Шевченка» та вступним словом Ю. Шевельова «Критика поетичним словом. Молодий Шевченко визначає своє місце в історії літератури та дещо про “білі плями”». Наукові публікації об'єднано в кілька розділів: «Тарас Шевченко і духовність», «Тарас Шевченко і література», «Тарас Шевченко й інші постаті», «Тарас Шевченко і культура», «Тарас Шевченко і суспільство», «Тарас Шевченко і шевченкіана», «Addendum».

Глибоко й розлого проаналізовані філософсько-духовні засади творчості Кобзаря: його ставлення до Біблії (Я. Грицковян) й Бога (Л. Рудницький), дуалістичність «філософії» і «філо-софії» (І. Фізер), тлумачення «кривди, помсти і каяття» у деяких поемах (Н. Іщук-Пазуняк).

Цікаві спостереження подали Б. Рубчак («Живописаний Шевченко. “Журнал” як текст»), Я. Розумний («Чи вичерпано “Москалеву криницю”?»), А. Гумецька («Звукосимволізм у поезії Шевченка»). Зіставлення особистостей запропонували Ю. Луцький (Шевченко і Куліш), Р. Іванченко (Шевченко і Драгоманов), О. Ільницький (Шевченко і футуристи), М. Павлишин (Шевченко і його доба у творчості Валерія Шевчука). Подібні художні паралелі та аналіз таланту живописця досліджували Д. Даревич, В. Барладяну, В. Ревуцький, Ю. Шевельов, С. Білокінь, М. Брайчевський. «Феномен Шевченка», пророчі риси, велич Кобзаря, його сутність і значущість для сучасної духовної ситуації вивчали О. Прицак, Г. Грабович, І. Дзюба, М. Жулинський Є. Сверстюк, П. Мовчан.

Розвиток шевченкознавства і шевченкіани проаналізували в окремих статтях збірника С. Павличко («Моделі шевченкознавства в радянській і нерадянській науці»), Я. Дзира («Геній і платні коментатори його творчості»), П. Одарченко («Тарас Шевченко в радянській літературній критиці»), І. Чирко («І за великим муром. Тарас Шевченко і Китай»), К. Накаї («Шевченко в Японії»). Я. Падох подав хроніку проведення шевченкознавчих наукових конференцій НТШ, УВАН та УНІГУ (Нью-Йорк, 1981–1990), оглянув їхні

програми. Опубліковано звернення Головної Ради НТШ з приводу 175-ліття з дня народження його патрона Т. Шевченка.

Другий випуск філологічної секції (т. 215) з нагоди 185-ї річниці Кобзаря відкривався словом Ю. Шевельова. Наукові статті об'єднані в кілька розділів: «Поетика і стилістика», «Структура», «Прочитання Шевченка», «Мова», «Мистецтво й музика», «Шевченкознавство і Шевченкіяна», «Хроніка».

Своїми спостереженнями щодо експресивних засобів, символіки, художньої структури романтичної лірики, іронічного підтексту слова «рай», змалювання природи (звук, колір, символ), апперцепційної системи Шевченкового вірша поділилися Я. Розумний, А. Гумецька, О. Камінчук, Л. Онишкевич, М. Тарнавський, А. Мойсієнко. Нові структурно-композиційні риси в ліриці та прозі народного поета визначали такі науковці, як Н. Чамата, Р. Коропецький, В. Гітін.

Своєрідне прочитання Т. Шевченка, інтерпретування його авторського «я», феноменологічний аспект читацького сприйняття досліджували А. Дахній, Є. Нахлік, М. Зубрицька, Б. Ажнюк, Н. Зборовська, А. Чумаченко.

Мовні аспекти вивчали Б. Струмінський, А. Даниленко, І. Коропенко. Мистецько-музичний контекст увиразнили у своїх розвідках В. Яцюк, Т. Булат, Я. Ласовський. Джерелознавчі уваги запропонували В. Дудко, Яр Славутич, М. Тарнавська.

Л. Зінчук подала хроніку фотолітопису Шевченкіяни та меморіальних місць Кобзаря на Каспії. У додаток увійшли привітання учасникам Шевченківських конференцій (зокрема Олеся Гончара та Генерального консула України в Нью-Йорку Ю. Богаєвського) та деякі програми ювілейних заходів.

Згодом серед літературознавчих досліджень (т. 221) були опубліковані матеріали про спадкоємність української культури в творчості Т. Шевченка (Я. Ісаєвич), поетову концепцію України (Т. Комаринець), зв'язки з Кирило-Мефодіївським братством (В. Міяковський) і В. Белінським (В. Свобода). Ю. Шевельов надрукував розвідку «1860 рік у творчості Тараса Шевченка» (т. 224), С. Людкевич розповів про «співні та мелодійні основи й прикмети» поезії (т. 226), О. Кобзаренко – про вплив поезики Т. Шевченка на формування творчого методу М. Лисенка (т. 232), Б. Рубчак простежив Шевченкові «профілі й маски: іронічні ролі “я”», А. Скоць звернув увагу на «поетику умовчань» у поезії «Кобзаря» (т. 234).

Цикл літературознавчих, мовознавчих і перекладознавчих розвідок (т. 239) запропоновано І. Денисюком («Категорія «національний письменник» і Тарас Шевченко»), А. Гумецькою («Кольоризм в поезії Тараса Шевченка»), Р. Зорівчак («Андрій Гумницький-Гончаренко – перший популяризатор і перекладач Шевченкового слова на американському континенті»), О. Грабовецькою («Шевченківський епітет як перекладознавча проблема»).

Деякі томи ЗНТШ друкували монографічні дослідження. Таким чином з'явилась у світ розвідка «Т. Шевченко. Інтерпретації» С. Смаль-Стоцького (т. 179), де після вступного слова про «співця самостійної України» автор проаналізував такі твори, як «Чигирин», «Іван Підкова», «Тарасова ніч»,

«Великий льох», «Посланіє» та ін., оцінив Шевченкову етику, концепцію окремих поезій, мистецькі засади поеми «Сон», особливості поетичної ритміки та ідейних чинників. Критик розглянув також питання «Чому називаємо Тараса Шевченка генієм України» та обов'язки української науки перед постаттю Кобзаря.

Тож філософсько-духовні й мистецько-поетичні коди творчого призначення Т. Шевченка знайшли різноманітне трактування на шпальтах ЗНТШ.

У координатах суспільства, духовності, культури, літератури національний геній привертав увагу багатьох письменників і критиків – від О. Кониського, О. Колесси, П. Куліша, І. Франка до Ю. Шевельова, І. Дзюби, Г. Грабовича, Є. Сверстюка, М. Жулинського. Справді, українська наука має перспективні обов'язки перед постаттю Кобзаря, адже уважного прочитання й осмислення вимагають і численні публікації ЗНТШ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібліографія Записок Наукового товариства імені Шевченка. – Томи I–CCXL. 1892–2000 / укл. В. Майхер. – Львів, 2003. – 740 с.
2. Будівничі НТШ й ЕУД : наук. зб. – К. : Обереги, 1998. – 252 с.
3. Зайцева З.І. «Записки Наукового товариства ім. Шевченка»: започаткування та шлях до академічного стандарту (1892–1914 pp.) / З. І. Зайцева // Укр. іст. журнал. – 2004. – № 2. – С. 104–112; № 5. – С. 122–134.
4. Наукове Товариство імені Шевченка [Електронн версія]: Онлайн журнал Товариства // Режим доступу: <http://www.ntsh.org>.
5. Романів О. 130 років НТШ: спроба оцінок і підведення підсумків [Електронна версія] О. Романів // Режим доступу: http://www.intellect.org.ua/index.php?langu&material_id=36084&theme_id=7620.

Сидоренко Н. Славянський панкосмизм Тараса Шевченко (за публікаціями «Записок наукового общества имени Шевченко»)

В статті описані публікації «Записок наукового общества имени Шевченко», посвященні біографії Кобзаря, його поетическому и живописному наследию, философским взглядам.

Отдельное внимание уделено рубрике «Шевченкиана» и юбилейным чествованиям памяти великого сына украинского народа.

Ключевые слова: Т.Г. Шевченко, «Записки научного общества имени Шевченко», изучение биографии и творческого наследия Т.Г. Шевченко, чествование памяти Кобзаря на страницах периодических изданий.

Sydorenko N. Slavic pankosmizm Taras Shevchenko (the publications «Notes naukovyi society Shevchenko»)

This article describes the publication of "Notes Shevchenko Scientific Society" dedicated to the biography of the poet, his poetic and picturesque heritage, philosophical views.

Special attention is paid to the heading "Shevchenkiana" and the anniversary commemoration of the great son of the Ukrainian people.

Keywords: TH Shevchenko, "Notes Shevchenko scientific society," the study of biographies and artistic heritage T.Shevchenko, commemorating the poet in the pages of periodicals.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ
ІМЕНІ АНДРІЯ МАЛИШКА
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

НАША ШЕВЧЕНКІАНА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Матеріали науково-звітної конференції викладачів кафедри журналістики
Інституту української філології та літературної творчості
імені Андрія Малишка НПУ ім. М.П. Драгоманова

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

ВИПУСК IV

ВИПУСК ПРИСВЯЧЕНИЙ 200-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Київ-2014

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Висоцький Анатолій Васильович – кандидат філологічних наук, директор Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ ім. М.П. Драгоманова
Жадько Віктор Олексійович – доктор філософських наук, професор, академік Академії вищої освіти України, завідувач кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Куляс Павло Петрович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Марків Олександра Тимофіївна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Харчук Олена Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Харитоненко Олена Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Чепуренко Яна Олексіївна – кандидат історичних наук, доцент кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Шпак Віктор Іванович – кандидат історичних наук, професор кафедри журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Карпенко Віталій Опанасович – професор, завідувач кафедри журналістики Університету «Україна», доктор суспільно-економічних наук Українського Вільного Університету (Мюнхен)

Вартанов Григорій Іванович – доктор історичних наук, професор

Рекомендовано до друку

кафедрою журналістики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Протокол засідання кафедри № 6 від 17 лютого 2014

Затверджено

на засіданні Вченої Ради Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ імені М.П. Драгоманова.

Протокол засідання № 9 від 23 квітня 2014

A18 Актуальні проблеми теорії соціальних комунікацій: Матеріали науково-звітної конференції викладачів кафедри журналістики Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ ім. М.П. Драгоманова : збірник наукових доповідей : Наша шевченкіана / Інститут української філології НПУ ім. М.П. Драгоманова. Випуск IV. – К. : Ореол-сервіс, 2014. – 88 с.

У більшості публікацій збірника розкривається значення постаті Т.Г. Шевченка в розвитку видавничої справи в Україні, другий розділ присвячений актуальним проблемам видавничої справи, редагування, інформаційно-бібліотечної діяльності. Збірник призначений для викладачів, наукових працівників, аспірантів і студентів.

ЗМІСТ

ВИДАВНИЧА ШЕВЧЕНКІАНА

Жадько В.О. Друкарня Києво-Печерської лаври в житті Г.Г. Шевченка.....	4
Куляс П.П. Шевченкове слово: від пракоренів до сучасних інновацій	10
Марків О.Т. Роль і значення шевченківських соціокультурних цінностей у формуванні особистості майбутнього журналіста.....	28
Сидоренко Н.М. «Слов'янський панкосмізм» Тараса Шевченка (за публікаціями «Записок наукового товариства імені Шевченка»).....	32
Харитоненко О.І. Читацькі практики Шевченкової епохи (на матеріалі повісті Т.Г. Шевченка «Близнюки»).....	39

НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Куляс П.П. Особливості сучасного українського мовного пуризму.....	48
Марків О.Т. Чинники ефективної співпраці редактора з автором у видавничому процесі.....	52
Сидоренко Н.М. Традиції й уроки української преси початку ХХ століття	58
Харитоненко О.І. Проблеми визначення типу видання в сучасних газетах.....	63
Чепуренко Я.О. Стандартизація редакційно-видавничої підготовки наукових видань: стан та перспективи розвитку.....	68
Шпак В.І. Українські газети: від державних до приватних.....	78